

ТРИ ДРАМИ

КУПИТИ

Симона Семенич - сучасна словенська театральна діячка і драматург, лауреатка словенських літературних і театральних премій. Її п'єси ставилися на сценах театрів Швеції, Норвегії, Словаччини, Болгарії, Ізраїлю, США, Австрії, Албанії, Сербії, перекладені італійською, хорватською й угорською мовами. Самобутній та оригінальний голос авторки ставить під сумнів загальноприйняті ієрархічні правила - і мовні, і суспільні, і правові; її письмо відображає весь спектр життєвих явищ у їхньому різноманітті.

У цю книгу увійшло три тексти: «Тисяча дев'ятсот вісімдесят перший» (п'єса вперше поставлена у 2013 р.), «Сім куховарок, чотири солдати і три софії» (2015; премія ім. Славка Ґрума за найкращий драматичний твір) та «Ми, європейські трупи» (2016).

Симона Семенич

ТРИ ДРАМИ

Переклад Мар'яни Климець

Анотація

Симона Семенич — сучасна словенська театральна діячка і драматург, лауреатка словенських літературних і театральних премій. Її п'єси ставилися на сценах театрів Швеції, Норвегії, Словаччини, Болгарії, Ізраїлю, США, Австрії, Албанії, Сербії, перекладені італійською, хорватською й угорською мовами. Самобутній та оригінальний голос авторки ставить під сумнів загальноприйняті ієрархічні правила — і мовні, і суспільні, і правові; її письмо відображає весь спектр життєвих явищ у їхньому різноманітті.

У цю книгу ввійшло три тексти: «тисяча дев'ятсот вісімдесят перший» (п'єса вперше поставлена у 2013 р.), «сім куховарок, чотири солдати і три софії» (2015; премія ім. Славка Грума за найкращий драматичний твір) та «ми, європейські мерці» (2016).

Усі права застережено. Жодної частини цього видання не можна перевидавати, перекладати, зберігати в пошукових системах або передавати в будь-якій формі та будь-яким засобом (електронним, механічним, фотокопіюванням або іншим) без попередньої письмової згоди на це ТОВ «Видавництво Анетти Антоненко».

ISBN 978-617-553-060-3

ISBN 978-617-553-033-7 (Серія «Особливі прикмети II»)

Copyright © Beletrina Academic Press, 2017

www.beletrina.com

© Мар'яна Климець, український переклад, 2025

© «Видавництво Анетти Антоненко», 2025

тисяча дев'ятсот вісімдесят перший

вітомилу і чртомиру

пам'яті моєї однокласниці еріки (1976–
2012)

*починається з калюжі крові
так починається*

*лука
тату, тату*

*це лука
лука — це наш головний герой
він стоїть у купі людей, які розглядають людське тіло на
асфальті
довкола голови калюжа крові
калюжа крові на асфальті розтікається і перетворюється на
озерце
купка людей довкола тіла множиться і перетворюється на
натовп*

*лука, семирічний парубійко, стоїть скраю натовпу, він тримає
в руках білий поліетиленовий мішечок, досить пошарпаний
у мішечку щось таке ніби гаманець*

*так починається
червоно, дуже червоно*

і лукою, що стоїть скраєчку якоїсь юрби, яка точно краще за нього знає, як треба діяти в таких обставинах

*лука
тату, тату*

лука повторює ці слова, шепочучи

*однак цілком можливо, що це не так
можливо, лука взагалі не повторює тату, тату
можливо, лука взагалі не каже тату, тату
можливо, лука взагалі не тримає в руках поліетиленовий мішечок*

*досить потяганий
можливо, лука взагалі не стоїть скраю юрби, яка краще за нього знає, що робити в таких випадках
можливо, лука взагалі не наш головний герой і вже йде звідси, якщо він взагалі тут коли-небудь стояв
і можливо, зараз вийде ерік, якому чотирнадцять років
і можливо, це він наш головний герой
можливо, чотирнадцятирічний ерік зараз стоїть скраю юрби, яка краще за нього знає, як у таких випадках діяти
хоча, безперечно, ерік краще розуміє, ніж лука, якого тут уже нема*

*ерік стоїть поруч із другим хлопчуром приблизно такого ж віку
вони намагаються більше побачити крізь натовп, але їм це вдається наполовину*

*ерік
думаєш, хтось викликав «швидку»?*

*каже ерік своєму товаришеві і поправляє шкільну сумку
оту справжню, таку, як нині носять круті чуваки*

вона, приміром, зелена, військова, на одне плече, і на ній, приміром, написано *back in black*[1], і по тому напису, приміром, простягається знак високого струму, ота знаменита стріла

ерік одягнений у справжнісінькі джинси, такі, як сьогодні носять круті чуваки

і таку куртку, теж ковбойську, а на плечі нашивка, на якій написано *suzuki*

а на грудях значок із написом *double fantasy*[2]

його товариш анітрохи не відстає від нього, маю на увазі нашивками, значками та написами

наш головний герой, звичайно, крутий чувак номер один або номер, скажімо, чотири, не менше

звісно, за умови, що цей ерік — наш головний герой

бо, можливо, це не так

можливо, нашому головному героєві двадцять один рік, він зовсім коротко підстрижений

у військовій формі, з військовою сумкою на плечі й у пілотці-тітовці на голові

і, наприклад, він щойно приїхав автобусом у військову відпустку, та ще й звідкись дуже далеко, наприклад, із бітоли, тому він і вдягнений у військову форму, і на плечі у нього військова сумка, а на голові пілотка

він щойно прибув і рушив з автобусного вокзалу до бару, бо спершу хоче зустрітися з кимось зі своїх приятелів, а одразу додому, наприклад, йому не хочеться йти

він називається борис

борис

от дідько, не помирай, ти мене чуєш, глянь на мене, гей

але те тіло, з якого досі витікає кров, уже нічого не чує і ні на
кого не гляне

бо це вже труп

правда, ще теплий, та вже холоне

холоне

холоне, незалежно від того, хто наш головний герой

так починається

якби місце дії було десь на вулиці, поза межами нашого
безпечного світу, тобто не тут на сцені, то воно би було на
грегоричевій вулиці в айдовщині

точніше, на перехресті грегоричевої вулиці та вулиці 5
травня, зовсім поруч із пам'ятником полеглим бійцям, на якому
написано «слава полеглим за свободу»

якби місце дії було десь на вулиці, то воно було б десь посередині
між церквою святого івана хрестителя та бібліотекою лаврича,
зовсім поруч зі службою соціального забезпечення, і співробітниці
соцзабезу одразу після аварії вибігли б і зібралися в купку

якби місце дії було десь на вулиці, проте це не так

лука, наш семирічний головний герой, виходить знову

він стоїть зі своїм покоцаним білим поліетиленовим мішечком
скраю натовпу

дивиться на кров, дивиться і не може перестати дивитися

не може відвести погляду від тієї червоної калюжі, дивиться і
махає своїм бувалим у

бувальцях пакетом туди-сюди

пакет шурхотить

ш ш ш ш

якось так шурхоче пакет

ш ш ш ш

лука не може відвести погляду від тієї червоної калюжі,
дивиться і махає своїм зацофаним

пакетом вгору-вниз

гаманець підстрибує

шк шк шк шк

якось так

і потім чує «швидку»

піу-піу-піу-піу

не так, трохи тихше, бо вона ще далеко

піу-піу-піу-піу

ось так

здалеку, неголосно

а потім дедалі ближче, дедалі голосніше

піу-піу-піу-піу

і люди кричать дедалі голосніше

бо кожен найкраще знає, як діяти у таких випадках

ми не можемо розчутити їхні слова, їх надто багато

надто багато всього

надто багато слів і надто багато людей

лука стоїть скраю натовпу

лука

тату, тату

повторює знову, шепочучи

він стоїть за трьома працівницями служби соціального
забезпечення, скраю галасливої юрби

юрби, яка, як уже було сказано, краще за луку знає, як діяти у
таких випадках

піу-піу-піу-піу

«швидка» зупиняється

траскають дверцята
бумп
так траскають дверцята

парамедик
таж притримай двері, не бачиш, здійнявся ураган

дарко, парамедик
ти думаєш, зараз це важливо?

парамедик
відступіться

дарко, парамедик
він живий?

парамедик
мертвий

дарко, парамедик
то ми даремно так гнали

парамедик
так

дарко, парамедик
а де ж поліція?

парамедик
ага, ніби ти не знаєш, там не всі рвуться

лука
тату, тату

дарко, парамедик, батько луки
синку, а ти що тут робиш?

лука
мама мене послала по хліб і молоко

дарко, парамедик, батько луки
то йди в магазин, не стій тут

лука
тату, а можна я...

дарко, парамедик, батько луки
іди в магазин, не стій тут

лука
добре, тату, я йду

*лука йде
в руках тримає задрипаний білий поліетиленовий пакет, у
якому підстрибує гаманець
туди-сюди
вгору-вниз
шк шк шк шк
і дедалі слабше
поки не зникає*

*виходить ерік
ерік і цього разу не сам, о, ні
поруч із ним знову хлопчисько його віку, у стильних, для
нинішніх часів стильних, шмотках (значки, нашивки, написи) і зі
стильною зачіскою
зачіска, назву якої знають посвячені*

зачіска, яку називають зачіскою бітлів
зачіска, про яку, наприклад, навіть еріків ноно [3] завжди
виголошує — о, ти ж як один з бітлів!

отже, виходять ці два бітли, наш головний герой ерік і його
друг

друга еріка звати сечко
сечко дивиться на труп
ерік потайки спостерігає за сечком
потім, трохи вагаючись, торкається плеча

ерік
гей, сечко, давай краще на замок

сечко
та зачекай трохи, ну

ерік
я би ліпше пішов

сечко
та зачекай, поки приїде міліція, ну

ерік
але ж ми можемо піти

сечко
ми маємо лишатися тут, щоб міліціонери нас розпитали

ерік
але ж ми не бачили аварії

сечко
ну то й що, все одно всі мусять зачекати

ерік

а якщо ми підемо до шиптара по кремові трубочки, ти би
потім пішов на замок?

*ерік весь цей час тримає руку на плечі сретка
так, непомітно*

сретко

маєш гроші?

ерік

не маю, але можемо зайти до моєї нони

сретко

а якщо її не буде вдома?

ерік

та я ж знаю, де в неї гаманець

сретко

як, ти просто візьмеш гроші?

ерік

ну, так, а що, вона ж мені завжди каже, щоб я собі щось
купив, а я ніколи не купую
вона не буде сердитися

сретко

ну, тоді пішли

*ерік і сретко потягнули ноги до цукерні
а борис у протилежний бік, до бару
труп нікуди не тягнеться своїми кінцівками*

єдине, червона калюжа досі розповзається, простягається ще далі

в барі душно, цигарковий дим такий густий, хоч мотопилкою ріж

ті кілька пар очей, які заскочили на хвилинку на чашку кави, або на сто грам, або по чарці, чи на партію шахів, або на все разом, прикипають до бориса, наче до якоїсь дивовижі

можливо, думають щось на кшталт: я цього типа ще не бачив або — він прийшов чи йде?

або — хтозна, чи він шарить у шахах

або — ну от, іще один зайда з півдня, якого я обіграю в брісколі та тресетте

щось таке

можливо

борис струшує сумку з плеча і кидає її на підлогу

бам

сідає за стіл

витягує з кишені коробку цигарок «ібар» і коробку сірників

ссссск

шццц

вдих

видих

за сусіднім столом божо і едо завершують партію шахів

божо, шахіст у барі

гей, тобі б іще до школи походити

едо, шахіст у барі

ще по партії?

борис

дай мені каву, але міцну

*чується могутній порив бори
вуш
а тоді
швам
і ще одне
вуш
швам*

божо, шахіст у барі
от дідько, невже знову

едо, шахіст у барі
оце ж бо вона тільки вляглася була, і я вже порахував, що
пару день мало би бути тихо

офіціант
зле ти рахував, студенте

едо, шахіст у барі
я ще не студент

офіціант
то будеш, ні хіба?

*вуш
швам
а тоді
жбам*

божо, шахіст у барі
а це що таке було?

офіціант

здається мені, відідрало черепицю з даху

божо, шахіст у барі
та ну

офіціант
вона бовталася вже пару місяців
я навіть двічі казав босу, хай поремонтує, я ж не полізу, я
офіціант, а не покрівельник, чорт забирай

офіціант підходить до вікна

офіціант
так, черепицю відідрало, щастя, що нікого не вбило
все одно, ніхто б і так не був винний

божо, шахіст у барі
ох, таке життя, що поробиш

офіціант
так, а хто в тій державі взагалі щось нині робить
робітник гарує, а ті нагорі чухають яйця

едо, шахіст у барі
так

божо, шахіст у барі
дивіться — так все було, так є і так буде

едо, шахіст у барі
так

хтось на барі перехиляє чарку

хтось на барі
і ніхто ніколи ні в чому не винний

борис
ви чули про аварію?

офіціант
яку аварію?

борис
там, біля пам'ятника
чоловіка машина збила на смерть

хтось на барі
я чув «швидку», але думав, що вони знову чудять
на «швидкій» люблять так погнати

офіціант
ага, включають сирени і приколюються, бляха, з людей

божо, шахіст у барі
а ми мусимо працювати

хтось на барі
ага
налий іще одну, начальнику

заходить дарко, парамедик, батько луки

дарко, парамедик, батько луки, відвідувач у барі
здоров, хлопці

хтось на барі
здоров

відробив зміну

дарко, парамедик, батько луки, відвідувач у барі
та вже, вони самі дадуть собі раду
я заскочив на п'ятдесят, потім мушу йти
мого сина нині прийняли в піонери

хтось на барі
ходи сюди, розкажи про аварію

офіціант
борисе, то ти чи хто?

борис
та я, я, чорт забирай, а хто ж іще

офіціант
о, то це ти
я тебе взагалі не впізнав

хтось на барі
то ж ти, ти
без волосся
тебе взагалі не впізнати
матір божа, ну ти й ловкий став пацан
ті твої спагеті, що висіли до задниці, то казна-що було
добре, що тебе привели до людського вигляду

офіціант
ти приїхав у відпустку?

борис
так, якраз з автобуса

хтось на барі
що будеш пити?
давай, кельнере, хай пацан щось вип'є

офіціант
що будеш?

борис
дай мені бренді
ні, стривай, дай мені подвійне

божо, шахіст у барі
фіга собі, а кого збила машина, там, біля пам'ятника?

дарко, парамедик, батько луки, відвідувач у барі
не маю поняття, я його не знаю

едо, шахіст у барі
хтось молодий?

борис
не дуже, якийсь чоловік, трохи старший, може, десь за
п'ятдесят

*а тоді все крутиться
крутиться назад і вперед, крутиться, як у фільмі
хоча, будьмо відверті, не може крутитись як у фільмі, правда
ж, дорогі глядачі, на сцені крутиться так собі
хіба що в нас поворотна сцена, тоді так, тоді трохи ліпше
крутиться
але це вбогий візуальний ефект, правда ж
можна тоді спробувати додати світлового ефекту
блим, блим*

*а можна просто це все собі уявити, уявити, як борис сидить
посеред задимленого бару*

*уявити, як потім усе крутиться, крутиться так, що борис
більше не знає, де він і що робить, крутиться так, що ми теж не
знаємо, де борис і що він робить, крутиться так, що борис
раптом стає чоловіком з рідким сивим волоссям, зморшками та
ледь помітними обрисами пивного животики*

*офіціант, божо, едо і хтось на барі зникають
зникають також столи і стільці, і димова завіса також
зникає, а з нею потужний образ мотопилки*

*борису п'ятдесят три роки, і він стоїть посеред
продезінфікованої аптеки*

*аптекарь у продезінфікованому білому халаті стоїть за
продезінфікованим білим аптечним прилавком*

*борис дивиться на нього
розглядається навколо себе
дивиться на себе*

*продезінфікований аптекарь
пане, звичайно, якщо бажаєте*

*борис
я?*

*продезінфікований аптекарь
так, звичайно, якщо ви бажаєте*

*борис
що?*

*продезінфікований аптекарь
ось це, я запропонував вам цей продукт, він справді
хороший, dercos neogenic[4], для стимуляції росту волосся, по*

одній ампулі вранці або ввечері

*борис проводить рукою по волоссю
дивиться на продезінфікованого аптекаря*

продезінфікований аптекар

це справді хороший продукт, вартий цих грошей, навіть не сумнівайтеся, містить стемоксидин, який стимулює правильну дію стовбурових клітин, які відповідають за ріст нових волосин, кількість волосся збільшується, воно стає густішим і об'ємнішим, за три місяці в середньому виростає 1700 нових волосин, перші результати помітні вже через місяць, коштує всього 59 євриків

борис

59 євриків?

продезінфікований аптекар

так

борис

1700 волосин?

продезінфікований аптекар

так

борис

вранці або ввечері?

продезінфікований аптекар

коли вам зручніше

борис

а хто ти?

продезінфікований аптекар

ГМ

я

борис

де я?

продезінфікований аптекар

в аптеці, пане

борис

а де бар?

продезінфікований аптекар

бар?

борис

так, бар, де бар?

продезінфікований аптекар

пане, з вами все гаразд?

борис

що трапилося?

де я?

що це?

де моє бренді?

*за борисом стоїть пан десь під шістдесят п'ять років,
мужчина приємний на вигляд, жінки, напевне, сказали б щось на
кшталт чарівний*

він нахиляється через прилавок і щось шепоче аптекарю

чарівний мужчина
не звертайте уваги, пане, у нього клопоти, робота і все таке,
ви ж знаєте, як воно сьогодні

борис
що?
а ти хто такий?

чарівний мужчина
заспокойся, борисе
все гаразд

борис
де моє кляте бренді, я питаю

чарівний мужчина
борисе, таж бару тут уже двадцять років як нема

продезінфікований аптекар
так, знаєте, в таку пору чоловікам уже треба dercos neogenic
хе-хе
правда ж?
хе-хе

*і потім усе знову крутиться, і ми знову тут
борис знову сидить у задимленому барі
зовні завиває бора
перед борисом ставлять його бренді
він його залпом випиває*

*бора розійшлася
люто ламає все довкола
потім на мить стихає, лише настільки, аби земля здригнулася*

і потім знову шаленіє

*ерік і сrechко на зámку, в римській вежі, їм іще не спішиться
додому*

не квапляться покидати прихисток

*схоже, трубочки вони вже вм'яли, бо зараз кожен із них тримає
свій член і мастурбує*

не квапляться покидати прихисток

мастурбують у ритмі урагану

вуш

швам

вуш

швам

бора завиває дедалі сильніше

вуш швам вуш швам

*мастурбують поруч один з одним, так близько, що відчують
тепло один одного*

так близько, що майже торкаються

так близько мастурбують

не квапляться покидати прихисток

швам

потім вони зупиняються

першим зупиняється ерік, за ним сrechко

*борі байдуже до оргазму, вітер не втомлюється, не
зупиняється*

вуш

швам

вуш

швам

сrechко

ти приніс цигарки?

ерік
так, приніс, майже цілу пачку

сречко
ну то давай

*ерік видобуває з кишені пачку словенських «фільтр 57» і сірники
кожен запалює свою цигарку
ссск
шциц
вдих*

сречко
ох, як добре

ерік
так, дуже добре

*у тиші вони занурюються у ніотиновий рай
так близько, що мало не торкаються*

сречко
а ти вже з кимось іншим... ну

ерік
що?

сречко
ну, ти знаєш

ерік
ні, не знаю, сречко, чи я вже що, я не знаю, що ти маєш на
увазі

сречко
ну, це, дrouchив

ерік
ні, тільки з тобою
а ти?

сречко
так, ясно, купу разів

ерік
і з ким це?

сречко
це не важливо

ерік
з тими своїми дружбанамии із залу

сречко
ну, так

ерік
ага

потім тиша

чути вітер, о так, це так, але ерік і сречко мовчать

*вуш
швам
вуш
швам*

і то тут, то там якесь жбам

сречко

але мені це здається трохи по-дурному
приходити сюди і дрочити тут
тобі так не здається?

ерік

ну, так, але це всі роблять

сречко

так, але все одно

ерік

а мені нормально

сречко

я не знаю, чи буду ще приходити
все одно скоро зима

ерік

але ж тут не так і холодно
тут якраз нормально

сречко

та навіть якщо так

ерік

знаєш що, сречко, ти завжди так кажеш, а потім передумуєш

сречко

але зараз мені здається, що час перестати
мені здається, що то для малявок
що настав час для чогось більш...

не знаю, як сказати
чогось більш
ну, знаєш, чогось дорослішого

ерік
ага
ну, так
а що ти маєш на увазі?

сречко
ну, знаєш, може, з якоюсь тьолькою

ерік
ага
ну, так

*далі жоден із них не каже нічого
лише завиває вітер*

ерік
але тьоли такі
тьоли такі
ну, такі кумарні

сречко
так, це правда
тільки знаєш, думаю, певно, вже пора якійсь вдути
не думаєш?

ерік
та я не знаю
тобто хочу сказати
ну

так, так
ясно, пора вже якійсь вдути

сречко
а кому би ти вставив?

ерік
я би
та я не знаю
а ти кому?

сречко
я би соні
в соні найбільші балони

ерік
ага
правда
але хіба вона не ходить з тим зі старшої школи?

сречко
так
але він такий лошара

ерік
ага, я його знаю, він однокласник мого брата, і він правда
лошара

сречко
ну, то що я хочу сказати, мені здається, що я більше не буду
сюди приходити

*вони курять
мовчать*

а бора вуш, швам і так далі

ерік
слухай, у мене лишилося трохи грошей
давай, візьми

сречко
та ну, що я буду з ними робить

ерік
купи сигарети або що хочеш
що я буду з ними робить, мені ж вона дає

сречко
а скільки в тебе?

ерік
п'ять динарів і пари

сречко
ну, так, але я навіть не знаю
ну добре, давай

курять

сречко
ходи вже

ерік
так, пішли, я маю йти на обід до баби

сречко
так, я теж

ерік

слухай, сечко, а ти серйозно казав, що ми вже сюди не
будем приходити?

сечко

та ні, я просто так пожартував, ну
ти все так серйозно сприймаєш

ерік

ага

я подумав, що ти серйозно

сечко

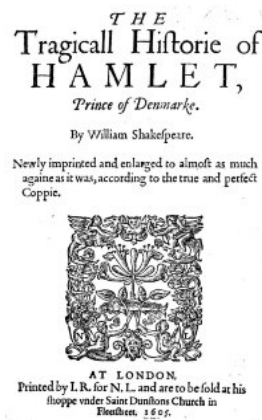
ну ти тормоз

виходять з прихистку, йдуть у бік дому

швам

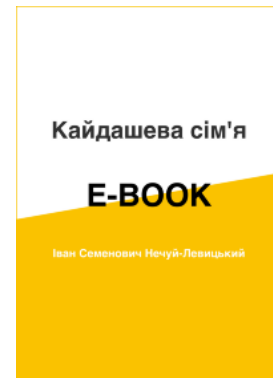
Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте,
будь ласка, повну версію книги.

Рекомендована література

Hamlet / Гамлет

Під веселим оборогом.
П'єси для театрів
малих форм

Кайдашева сім'я

Зів'яле листя : лірична
драма

Кінець світу: драми та
проза

Три п'єси з екзилью

Перейти до категорії
П'єси та сценарії

КУПИТИ